

Asia: VN/22001/2020

Lausuntopyyntö työryhmän ehdotuksesta Lanzaroten sopimuksen kansalliseksi toimeenpanosuunnitelmaksi vuosille 2022-2025

Lausunnonantajan lausunto

Hurvälanserniattutkastettillgenomförandeplanför Lanzarotekonventionenmotsvararbehovenförgenomförandetavkonventionenförnärvarande?

Mycket bra

Vad vill ni uttala om innehållet i utkastet till plan? Ni kan skriva ert svar här.

Sexuellt våld mot barn är ett globalt socialt problem som grovt kränker barnets rättigheter. Internets allt större inverkan på våra liv, dess utbredda utbredning i kombination med teknologisk utveckling, har ökat brott av sexuellt våld mot barn. Den ökande användningen och den utbredda spridningen av digitala medier, i kombination med den snabba teknologiska utvecklingen har möjliggjort nya former av sexuella övergrepp mot barn samt en explosiv ökning i mängden bildmaterial som bevisar dessa övergrepp.

Lanzarote-konventionen är en av de huvudsakliga internationella lagstiftningarna för att förebygga sexuellt våld mot barn och dess genomförandeplan har en betydande inverkan på skyddet av barn och förverkligandet av barnets rättigheter i Finland.

Skydda Barn rf anser att utkastet till genomförandeplan är heltäckande och detaljerat och att det svarar mycket väl på behoven för genomförandet av avtalet. För att förebygga sexuellt våld mot barn krävs tvärvetenskapligt och multisektoriellt samarbete. Förebyggande åtgärder måste därför genomföras i brett samarbete med bland annat icke-statliga organisationer, polis, forskare, sociala tjänster samt privata och offentliga tjänsteleverantörer. Skydda Barn rf anser att det är en märkvärdig prestation att utkastet till genomförandeplan tydligt för fram ett omfattande och sektorsövergripande samarbete för att uppnå målen. Exempel på de olika parternas ansvar och åtgärder var också tydliga och relevanta för förverkligandet av de olika åtgärderna i genomförandeplanen och för att uppnå dess mål. Skydda Barn rf vill dock betona att det inte är nödvändigt att nämna enskilda företag, särskilt vinstdrivande företag vid namn i

genomförandeplanen. Föreningen anser att man bör undvika att utse enskilda vinstdrivande företag i en genomförandeplan som bygger på internationell lagstiftning och som får stor internationell uppmärksamhet.

Skydda Barn rf är starkt av den åsikten att för att effektivt förebygga sexualbrott mot barn är viktigt att ta åtgärder redan innan brotten kan ske, speciellt åtgärder för potentiella gärningsmän. Skydda Barn rf:s ReDirection undersökning 09/2021 på personer som använder övergreppsmaterial (child sexual abuse material CSAM) visar ett betydande samband mellan användningen av det olagliga materialet och konkreta kontakter (grooming) med barn. Uppskattningsvis 40% av CSAM-användare som anonymt svarade på frågeformuläret sa att de hade kontaktat barn efter att ha tittat på det olagliga materialet. Det är viktigt att notera att bland dem som svarade på samma undersökning sa ungefär hälften att de ville sluta använda CSAM. I enlighet med artiklarna 15&16 i Lanzarote-konventionen är det därför oerhört viktigt att se till att personer med ökad risk att begå brott eller som har begått sexualbrott mot barn har tillgång till evidensbaserad behandling och interventionsprogram med låg tröskel för att förebygga dessa brott. Skydda Barn rf betonar att denna verksamhet inte endast ska vara på ideella organisationers ansvar, utan att dessa tjänster för (potentiella) gärningsmän också måste erbjudas av den offentliga hälso- och sjukvården.

Skydda Barn rf stöder de föreslagna åtgärderna i del 6.3 gällande barns utbildning. Skydda Barn rf vill ännu skilt betona vikten av tidig utbildning i digitala säkerhetskunskaper för att förebygga sexualbrott mot barn. Barnets rätt till information, vägledning och skydd omfattar även digitala miljöer (Allmän kommentar nr 25, Barnkonventionen). Studier visar att en ökande andel finska barn i åldern 5-6 år redan har en egen smartphone (DNA Koululaistutkimus 2020). Även om barn föds in i ett digitaliserat samhälle har deras hjärnor inte gjort ett så kallat "digitalt skutt". Barn behöver närvaro och vägledning av vuxna när det gäller säker användning av digitala medier redan innan de får sin första smartphone. Skydda Barn rf betonar att tidig utbildning i digitala säkerhetskunskaper bör fast stadgas i nationell utbildning. En studie som genomfördes 2017 för lärarstudier visade dock att framtida lärare har en betydande brist på information om digitala säkerhetskunskaper redan under studiefasen (Salomaa & Malinen 2017). Skydda Barn rf vill betona att det är viktigt att säkerställa ekonomiska resurser för att uppnå de betydelsefulla målen som anges i genomförandeplanen. Ekonomiska resurser bidrar till hållbar lagstiftning. Till exempel Skydda Barn rf:s förebyggande och pilottestade Stop, Slow & Go-material som lär digitala säkerhetskunskaper och annat innehåll samt utbildningar borde göras tillgängliga för barn för allmänt bruk. Föreningen anser att stöd till organisationer i utarbetandet av material och innehåll som stärker barns emotionella utbildning och digitala säkerhetsutbildning utgör en viktig ytterligare resurs för att uppnå målen i genomförandeplanen och bidrar konkret till förverkligandet av barnets rättigheter.

Harninågraåtgärdersomniönskarläggatilligenomförandeplanensomenåtgärdsomredanpågår(ianslutningtill enartikelochdessgenomförande)ellervillnividtanågonavdeföreslagnaåtgärderna?Omja,beskrivnoggrantvad nivilläggatillochvar.

Skydda Barn rf anser att det skulle vara möjligt att ytterligare stärka genomförandeplanens punkt 8.1 gällande Artiklarna 15-17. Enligt Skydda Barn rf:s ReDirection forskningsrapport som publicerades i september 2021 har majoriteten av användarna av olagligt övergreppsmaterial (CSAM) aldrig berättat för någon om deras användning av materialet. I samarbete med specialister från Brottsförklaringsmyndigheten har Skydda Barn rf utvecklat ett nytt självhjälpsprogram baserat på

kognitiv beteendeterapi för personer som använder detta olagliga övergreppsmaterial. Det anonyma självhjälpsprogrammet, som publicerades i september, är tillgängligt både från den öppna webben och den s.k. Dark Webb:en och har redan mer än 8 900 användare. Den statistik och forskning som föreningen samlat in visar tydligt att det finns ett stort behov av liknande interventionsprogram och tjänster med låg tröskel. Föreningen vill också betona vikten av ovan nämnda förebyggande tjänster för att skydda barn från sexualbrott. Skydda Barn rf föreslår att lägga till en åtgärd som fokuserar på att främja information om dessa lågtröskeltjänster. Föreningen erbjuder sin expertis för att genomföra den föreslagna åtgärden med det befintliga ReDirection självhjälpsprogrammet. Skydda Barn rf vill dock betona att traditionella, personliga interventionsprogram, förutom dessa online- och ofta anonyma interventionsprogram, också måste vara tillgängliga.

Harninågraförslagpåvilkentypavåtgärdsomskullebehövasföratthanteravåldetmellanungdomar?Nikanockså geallmänresponsidennafråga,t.ex.berättaomeraegnaåtgärderförattingripaiochminskavåldetmellanunga.

Skydda Barn rf stöder starkt punkt 5.2 i genomförandeplan gällande ungdomars deltagande i utarbetandet och genomförandet av planen. Att inkludera barn och ungdomar bör också beaktas vid planeringen av åtgärder gällande våld mellan ungdomar.

Tidig utbildning i digitala säkerhetskunskaper spelar en viktig roll för att förebygga brott på nätet som begås av minderåriga. Skydda Barn rf stöder åtgärderna i punkt 6.3 av genomförandeplanen. Barn och ungdomar har rätt att få information och vägledning om digitala säkerhetskunskaper i enlighet med sin ålder och utvecklingsnivå, även gällande lagstiftningen. Gränsen mellan olämpligt och olagligt beteende kan vara svår att känna igen för barn och ungdomar, särskilt i digitala medier, utan lämplig utbildning i digitala säkerhetskunskaper, som också måste omfatta information om brott på nätet som barn och ungdomar kan utsättas för, men som de också omedvetet eller medvetet kan begå. Skydda Barn rf vill dock betona att denna tidiga utbildning i digitala säkerhetskunskaper bör ingå i den vanliga nationella undervisningen för att säkerställa att varje barns rätt till tidig kunskap och vägledning förverkligas.

Skydda Barn rf:s ReDirection forskning (9/2021) visar att en stor andel av användarna av olagligt övergreppsmaterial för första gången såg materialet när de själva var barn, vilket kan klassificeras som en skadlig barndomsupplevelse. Föreningen vill betona att förebyggandet av sexualbrott kräver tidiga åtgärder och att i enlighet med barnets rättigheter, både barn som utsatts för sexualbrott, samt barn med ökad risk för att göra sexualbrott, ska ha tillgång till tjänster med låg tröskel.

Hurnöjdaärnimeddehjälpandetelefonernasfunktion?Bordedeutvecklaspåånågotstätt?Hurdå?

Skydda Barn rf anser att hjälptelefoner är en viktig del av de tjänster som erbjuds till barn och ungdomar. Det är troligt att digitaliseringen gör det lättare för fler barn och ungdomar att kontakta hjälptjänster via olika chattfunktioner och tjänster med låg tröskel på nätet. Det är viktigt att barn och ungdomar har information om och tillgång till anonyma tjänster med låg tröskel. Skydda Barn rf vill dock betona att varje tjänst nationellt bör ha samma policy för att lämna in barnskyddsanmälningar och brottsanmälan i situationer där barnet berättar om att ha upplevt sexuellt våld. Föreningen betonar också att varje barn och ungdom som har utsatts för sexuellt våld måste ha tillgång med låg tröskel till högkvalitativ behandling och möjligen till psykoterapi. Förutom ideella organisationernas viktiga arbete är det viktigt att de tjänster som myndigheterna erbjuder också är lätta att kontakta och att det finns tillräckliga resurser för att säkerställa deras verksamhets

kvalitet. Samarbete och kommunikation mellan organisationer och myndigheter måste också säkerställas och vara smidiga.

Skydda Barn rf stöder den föreslagna åtgärden för att öka kunskapen hos chatt- och telefonhjälpare om fenomenet. Föreningen betonar att alla som får information om möjliga våldsbrott ska ha lämplig utbildning och bakgrund. Det skulle vara viktigt för individer och vuxna i sådana tjänster att få organisationens starka stöd för att lämna in barnskyddsrapporter och brottsanmälningar. Huruvida det till exempel är en frivillig person bör inte vara ett hinder för att agera i enlighet med barnets rättigheter. Misstanke om ett eventuellt sexualbrott eller våldsbrott förutser en vuxen att lämna in en barnskyddsrapport och en brottsanmälan. Skydda Barn rf betonar att hjälptjänsterna måste se till att informationen vidarebefordras till den rätta myndigheten. Föreningen betonar att de tjänster som erbjuds vuxna som utsatts för sexuellt våld och våld är betydligt bättre skyddade än tjänster för barn och unga som har upplevt samma sak. Dessa tjänster får inte överlåtas enbart till organisationer, utan tillgång till hjälp och stöd måste garanteras för varje barn. Skydda Barn rf betonar att tjänster som är beroende på projektfinansiering och vars fortsättning inte är på ett säkert sätt är särskilt sårbara.

Vadmervillnisägaomdettautkasttillgenomförandeplan?

-

Sandvik Matilda
Suojellaan Lapsia ry